

ERAGÜMNAASIUM ÄRI KASVAB

ELIITKOOLIDEST VÄLJA JÄÄNUD
ÕPPURID OSTAVAD ENDALE KOHA
KALLIS ERAKOOLIS, SEST TAVAKOOLI
MINEK EI TULE KÕNE ALLAGI.

Ede Schank
Birgit Püve

kuum@ekspress.ee

Kevadel lõpetavad 9. klassi rekordilised 22 400 õpilast. Lõviosa neist pürgib gümnaasiumidesse. Sõel on muutunud tihedaks ja see meenutab järjest enam konkurssi ülikoolidesse.

Spurdiks gümnaasiumisse valmistatakse varakult nagu kõrgkooli sisseastumiseksamiteks.

10. klassi õpilane **Kair Käsper** (17) käis mullu kevadel katsetel Inglise kolledžis. Ometi jätkab ta **Hannes Tamjärve** koolina tuntud Rocca al Mare õppeasutuses (RAM). Tema vanematele ei ole poja koolitamine selles koolis probleem: "Minu vanematele on minu haridus kõige tähtsam."

Õppemaks RAM-kooli gümnaasiumis on 24 000 krooni aastas.

Kairi endine klassiõde **Pille** eelistas Rocca al Mare koolile Estonian Business Schooli (EBS) gümnaasiumi. Olgugi et ta kuskile mujale ei proovinudki, võttis teadmine, et gümnaasiumisse peab sisse saama, tal jalad juba enne katsete algust nõrgaks.

Pille tunnistab, et ta ei tea, palju isa tema eest praegu õpperaha maksab: "Vist üle 20 000 krooni aastas."

"Isa küsis minult, kas ma EBSi ei tahaks minna." Pille öde on EBS gümnaasiumi juba lõpetanud. Et isa töötab suure ettevõtte juhatuses ja ema tegutseb samuti ärialal, pole koolis käimise eest maksmine omaette teema.

Juba 1900. aasta Postimehes reklaamis Tartu koolipapa **Hugo Treffner**, et ootab oma tasulisse kooli ühe pere poeglapsi. "Koolimaks alandatakse vendadele, kes korraga koolis käivad."

Täna rakendab sama meetodit EBS gümnaasium. Teise lapse pealt saab perekond 15 protsenti allahindlust. Kooli 153 õpilase seas on selliseid lapsi 8.

Metsik võitlus

Pealinna eliitkoolide gümnaasiumidesse kandideerib igal kevadel kümneid õpilasi igale kohale. Prantsuse lütseum ja Inglise kolledž ei pea muretsema, kas

KOOLIJUHID (ülalt): Rocca Al Mare kooli nõukogu esimees Hannes Tamjärv, Prantsuse lütseumi direktor Lauri Leesi, Tallinna Inglise Kolledži direktor Toomas Kruusimägi, Audenteses Erakooli direktor Airiin Saarsoo ja EBS gümnaasiumi direktor Lee Mets.

klassikomplektid saavad täis, vaid kas katsetele tulijad ikka koolimajja ära mahuvad. Eliitkoolid riisuvad koore, sisse saavad ainult parimatest parimad. Üks õnnetu kolm võib kriipsu peale tõmmata nii mõnegi noore paljutöotavale tulevikule. Õpilase CV peab olema laitmatu.

Otse seda välja ei öelda, aga luuseritel nendesse koolidesse asja ei ole. Inglise kolledž ei piirdu ainult ränkade katsetega. Koolipürgija peab olema muljetavaldavalt mitmekülgne.

"Kohanemisvõime, teadmine, et andekusest on vähe tippu jõudmiseks, ausus, organiseerimisvõime, hea lastetuba, avatus, mitmekülgsed huvid, kriitikataluvus," loetleb Inglise kolledži direktor **Toomas Kruusimägi**.

Sellised tingimused ei ole õpilaste horde hirmutanud.

Lauri Leesi, Prantsuselütseumi direktor: "Kui lapsel on koolis esimene võõrkeel saksa keel, siis meile astuda ei saa. Ta lihtsalt läheb teise kooli."

Isegi tavalistes linnakoolides väljastpoolt tulijad kolmedega lõõgile ei pääse. "Viimaste aastate konkursid näitavad, et meile pääsevad heal juhul erandlike kolmedega tüdrukud, poiste "kolmede limiit" võib olla paindlikum," on 32. keskkooli direktor **Mari-Anna Puskar** tähele pannud.

Kui viimastel aastatel käisid gümnaasiumieelikud kogu kevadvaheaja värisevaltel jalgadel ühest koolist teise end katsetamas, siis nüüd püüavad suuremad koolid õpilassummikuid (trajektoiril Inglise kolledž - Prantsuse lütseum - Gustav Adolfi gümnaasium) ära hoida. Teadlikult on katsed sobitatud ühele ajale, et ka puhtalt sportlikust huvist katsetajad ei saaks käia koolide aega raiskamas.

See annab soodsa võimaluse EBSile, kelle katsed on alati toimunud ettenägelikult teistest kuu aega hiljem – aprilli keskel.

Maine paine

Paratamatult on eliitkooli pingile pääsejate ring väga piiratud. Tavalise "rajoonikooliga" – nagu õpilased ise ütlevad – ei taha aga paljud leppida. Kes põhikooli lõpetanud näiteks vast remonditud Tallinna 21. koolis, see vaevalt himustab jätkata gümnaasiumiõpinguid mõnes Lasna-

mäe hiidkoolis või "metsamehe-na" kolkaküla kutsekoolis (RAM-kooli õpilaste väljend). Tasuline erakool paistab sellise väljavaate taustal päris hea ja mainekas.

Nii lähevadki paljud tasulisse kooli: EBS gümnaasiumisse, Audentesesse või RAM-kooli. Raha eest ostavad vanemad oma võsukestele parema hariduse, kui pakuvad koolid, mis igakevadiste riigieksamitulemustega ei hüilga. Eesmärk on ju ikka see, et laps pääseks edasi ülikooli.

EBS gümnaasiumi direktor **Lee Mets** räägib, et nende kooli tulevad väga paljud õpilased kesklinna eliitkoolidest. Just TIK ja Reaalkool on need, kust EBS saab endale kandva osa gümnaasist. Kui õpilane oma kooli gümnaasiumisse ei pääse, siis ega ta ikka naljalt "tava-kooli" minna ei taha, teab Mets.

Direktor lükkab kindlalt ümber levinud arusaama, et erakoolides käivad ainult rikaste vanemate lapsed. "Meil on väga palju lapsi lagunenud peredest. Töötu ema kasvatab last, kelle õppekulud katab lahutatud abikaasa või sootuks kasuisa." Paljud vanemad kaabivad kõhu kõrvalt kooliraha kokku, peaasi et laps ei peaks minema kutsekooli.

Maine tõstmiseks meelitavad erakoolid soodustustega enda rüppe olümpiaadidel tunnustatud tarkpäid. Audenteses koolis saavad riiklikel ainekonkurssidel esimese kolme hulka tulnud lapsed õppida tasuta. Selliseid õpilasi koolis praegu veel pole.

RAM-koolis õpib kuuendik õpilasi osaliselt või täiesti õppemaksuta. "Majanduslik kindlustatus ei tohi kooli astumisel olla valik," deklareerib koolipapa Hannes Tamjärv. Tema sõnul pole RAM-kool aga tingimata taimelava ülikoolidele. "Oleks väga tore, kui meie koolist tuleks ka mesinikke, farmereid ja koduperenaisi."

Kvaliteedi küsimus

Eliitkoolide gümnaasistide seas levib legende, kuidas ainus viis raske arvestuste-eksamite perioodi läbimiseks on ergutite ja muude nippide tarvitamine. Isegi keskpärase tulemuste saamiseks tuleb end üsna oimetuks tuupida. Erakoolide õpilasi rohke kodutööga ei koormata.

DE

Erakoolide õppemaks küünib nelja keskmise kuupalgani

AUDENTESE GÜMNAASIUM:

Õppemaks 26 000 krooni aastas, vabariiklike olümpiaadide esikolmikule tasuta. 2000. aastal oli õppemaks gümnaasiumis 25 000 krooni.

Omanikud **Rain Lõhmus**, **Keldur Meerits** ja **Urmas Sõõrumaa**.

EBS GÜMNAASIUM:

Õppemaks 24 200 - 25 300 krooni sõltuvalt sellest, kas maksta üks või neli korda aastas. Aastas saab taotleda õppemaksusoodustust kuni 6000 krooni. 2000. aastal oli õppemaks 19 900 - 22 000 krooni. Sõltisest õppemaks tõuseb.

Inglisekeelses klassis õppijad peavad maksta 40 000 - 42 000 krooni aastas.

Omanikud **Madis Habakuk** ja eraisikud USAst.

ROCCA AL MARE ERAKOOL:

Õppemaks 24 000 krooni, pere kahe viimase aasta sisetuleku alusel võib saada õppemaksusoodustust kuni 100 protsenti.

2000. aastal oli õppemaks 22 000 krooni.

Omanikud 16 eraisikut, sh **Tiina Möls**, **Mai Kaarepere** ja **Hannes Tamjärv**.

KOOLIIDÜLL: Rocca Al Mare kool tahab kasvatada oma lõpetajatest inimesed, kes teavad, mida nad elult tahavad. Ülikooli minek ei pea tingimata kuuluma valikute hulka.